

Verslag van de vergadering van de Monumentencommissie

Datum: 27 september 2023

Tijd: 9.00 -10.30 uur

Plaats: Vergaderkamer 5 (gemeentehuis)

Aanwezig:

De heer T. Piksen, voorzitter

De heer J. Bakker, lid

Mevrouw M.I. Hoekstra-Schulte, lid

De heer M.A. van Bleek, lid

Mevrouw A. Herskamp-Veld, ambtelijk adviseur

De heer P. Smink, ambtelijk adviseur

Mevrouw G.A.M. Allersma, a.i. secretaris

Afwezig met kennisgeving:

-

Agenda:

1. Opening

De heer Piksen opent de vergadering en heet eenieder van harte welkom.

Er zijn geen aanvullingen op de agenda

2. Verslag vergadering van 23 augustus 2023

Op het verslag van 23 augustus jl. worden geen inhoudelijke -, noch tekstuele opmerkingen gemaakt. Het verslag wordt als zodanig vastgesteld.

3. Open Monumenten Dag; 9 september 2023., thema “Levend Erfgoed”

De Open monumenten Dag is inmiddels geweest. Namens het Comité OMD doet de heer Bakker verslag van deze dag in de gemeente Nunspeet. Met name in de dorpen Vierhouten en Elspeet was er belangstelling voor deze dag. In Hulshorst en Nunspeet was dit wat minder in de beleving. Algehele beeld positief, zeker gezien het gegeven dat er de afgelopen zeven jaar geen georganiseerde OMD was in de gemeente Nunspeet. De informatie-boekjes gemaakt voor deze dag zijn veel meegenomen en hebben veel positieve reacties opgeleverd. Meer zichtbaar promotiemateriaal op straat en bij de open monumenten is wenselijk bij continuering in volgende jaren. Evaluatie van het comité van de OMD 2023 zal 5 oktober '23 nog plaats vinden.

4. Jaarverslag 2022

Tussen de commissievergaderingen van 23 augustus en 27 september is het concept jaarverslag 2022 van de Monumentencommissie nog een keer extra rondgestuurd aan de commissieleden om reactie. In deze vergadering ligt het 'definitieve' concept voor. Er zijn geen inhoudelijke- noch tekstuele opmerkingen meer op deze laatste versie. Deze versie zal naar de vormgever gaan voor de opmaak. Er zal een digitale versie en een fysieke versie worden gemaakt.

De heer Piksen zal het fysieke jaarverslag persoonlijk aanbieden aan de wethouder, de heer Jaap Groothuis. Aansluitend zal het voltallige college een exemplaar ontvangen en zal de digitale versie op de website van de gemeente Nunspeet worden geplaatst.

5. **Notitie over de Grote Bunte, bespreken**

Naar aanleiding van de discussie, het collegevoorstel en het niet overnemen van het monumentencommissieadvies door het college heeft de heer Piksen een notitie opgesteld over deze situatie, waarin na een inhoudelijke samenvatting een aantal bespreekpunten voorgelegd worden.

1. Het advies van de commissie is alleen vastgelegd in een verslag. Er ligt geen separaat advies. In hoeverre heeft het advies van de commissie onderdeel uitgemaakt van het collegevoorstel en het besluit:
1A: Het advies van de monumentencommissie is, als letterlijk verwoord in het verslag, opgenomen in het collegevoorstel.
2. Er zijn twee rapporten opgesteld over het landgoed, die verschillende waarderingen geven over het gebied. Ligt hierin het/een interpretatieverschil tussen de commissie en de ambtelijke organisatie.
2A: De rapporten geven geen gelijklopend en eenduidig beeld over de nog aanwezige monumentale waarden van het gebied. Dat is uiteraard een complicerende factor. Het eerste rapport is erg globaal, maar adviseert meer onderzoek te doen. Het daarop uitgevoerde tweede onderzoek geeft aan dat delen van hoge monumentale waarde zijn, maar geeft geen integrale waarde aan het landgoed als geheel. De rapporten en hun conclusies zijn meegegeven bij het collegevoorstel.

Gerelateerd aan de vragen en bespreekpunten wordt ten aanzien van het proces het volgende opgemerkt:

- Het proces kent al een zeer lange looptijd. De gesprekken over de planontwikkelingen op deze locatie dateren van vóór de discussie over mogelijke waarden van het landgoed. De planontwikkelingen, de afspraken die hierover in een eerder stadium zijn gemaakt en het advies van de monumentencommissie zijn hierin tegen elkaar afgewogen en betreft een bredere belangenafweging, waarin het advies van de commissie niet doorslaggevend is geweest.
- In het kader van deze discussie wordt door mevrouw Hoekstra gerefereerd aan het verslag van de vergadering van de monumentencommissie van 13 januari 2020. Ook in dit verslag wordt een begrijpelijke zorg uitgesproken over de ontwikkelingen op het landgoed, maar tevens vermeld dat de plannen in overleg zijn bijgesteld vanwege de belangen vanuit cultuurhistorie. Dat er randvoorwaarden zijn meegegeven voor de verdere uitwerking van het principeplan, die gebaseerd zijn op het onderzoek van SB4. Dit principeplan is, volgens het verslag uit 2020, meerdere keren (3 à 4 keer) besproken voordat de monumentencommissie hierop haar akkoord heeft gegeven. Het geaccordeerde plan voldeed aan de meegegeven randvoorwaarden. Aansluitend is op het principeplan begin 2020 ook een bestuurlijk akkoord gegeven. De discussie over het bijbouwen van woningen in het kader van de haalbaarheid van de plannen is ook toen bediscussieerd, met als meegegeven uitgangspunt, hoe minder bij te bouwen woningen, hoe beter. (Verslag van 13-01-2020 aan dit verslag bijgevoegd als bijlage).
- Over de vraag waarom er een splitsing gemaakt is in de procedure voor het hoofdgebouw en voor de woningen is het volgende aangegeven. De vergunning voor de verbouwing van het hoofdgebouw en de realisatie van nieuwbouw ter plaatse van al bestaande bebouwing achter het landhuis was mogelijk binnen de bestaande wetgeving van het bestemmingsplan. De vergunningverlening voor de realisatie van woningen in de bosrand van het landgoed past niet binnen bestaande ruimtelijke wetgeving. Hiervoor is een aangepast bestemmingsplan noodzakelijk. Daarbij komt dat het aantal te realiseren woningen gerelateerd moet worden aan de (on)haalbaarheid van het project voor zorgappartementen in en naast het landhuis. Hoe gunstiger de haalbaarheid van dit plan, hoe minder woningen ter compensatie hoeven te worden bijgebouwd. Los van de huidige juridische onmogelijkheid, goed om hier ook niet op voorruit te lopen. Intentie vanuit de gemeente is dat er een passend plan wordt ontwikkeld, los van een juridische status voor het landgoed, maar wel vastgelegd in randvoorwaarden.

- De periode tussen het besluit van het college en het informeren van de commissie is met name gelegen in het feit dat in de zomerperiode een groter interval is tussen de diverse vergaderingen.

Op basis van de ervaringen in dit proces worden door de commissie de volgende procesafspraken voorgesteld:

1. Om in voorkomende gevallen naast de verslaglegging van het advies in de notulen van de vergadering, ook een separaat advies op te stellen vanuit de monumentencommissie.
2. Wanneer besluitvorming van het college afwijkt van het deskundigenadvies, deze bij terugkoppeling aan de commissie wordt voorzien van een heldere toelichting.

6. Rol van de burgerleden in de monumentencommissie, bespreken

Dit besprekingspunt is ingebracht door de burgerleden de heren Piksen en Bakker en is eerder geagendeerd geweest in de vergadering van 10 mei jl. Door de afwezigheid van de heer Bakker is toen voorgesteld dit agendapunt door te schuiven naar een behandeling bij aanwezigheid van de voltallige commissie.

Essentie van het besprekingspunt is de zoektocht welke rol ingevuld moet of kan worden door de burgerleden, hoe dit vorm te geven en in te vullen. Deels ook gelegen in een stuk wederzijds verwachtingsmanagement. Vanuit de erfgoeddeskundige commissieleden worden tips meegegeven om hierin eens contact te zoeken met oud-leden van de commissie, maar ook met bijvoorbeeld burgerleden van andere gemeentelijke monumentencommissies.

Maar ook, ga bij een gevoel van achterstand in informatie, zelf actief informatie verzamelen, en maak, waar dit van belang geacht wordt gebruik van de mogelijkheid om naast gevraagd advies ook ongevraagd advies in te zetten, zaken vanuit inwoners te signaleren of om aandacht te vragen voor.

7. Thema Duurzaamheid / Expositie RCE Duurzaamheid en Monumenten

Tijdens expositie Duurzaamheid en Monumenten in februari 2024 in de hal van het gemeentehuis zal staan zal een informatieavond voor monumenteneigenaren worden georganiseerd. Deze informatieavond zal plaats vinden in de eerste (volle) week van februari 2024.

In dit kader worden de volgende aandachtspunten/actiepunten benoemd.

- De heer Smink zou in deze contact opnemen met de programmamanager duurzaamheid van de gemeente > helaas heeft de gemeente op dit moment geen eigen programmamanager duurzaamheid meer.
- De sprekers namens het Gelders Genootschap, Het Nationaal Restauratie Fonds (NRF) en de Monumentenwacht zijn inmiddels benaderd.
- Voor het openingswoord /welkom is wethouder de heer J. Groothuis benaderd.
- In afwachting van de reacties van de diverse genodigden zal een datum worden bepaald.
- Er zal een draaiboek voor deze avond worden opgesteld (actie WA).

8. Vergaderschema 2024, leden en dorpsbouwmeester

Er is een verzoek gekomen van de heer Piksen om evt. om te zien naar een andere dag in de week voor de vergaderingen van de monumentencommissie in plaats van de huidige woensdagen. Daarnaast de vraag over de aanwezigheid van de dorpsbouwmeester in de commissievergaderingen en de al dan niet handhaving van de vergaderfrequentie.

Na inventarisatie bij de leden blijken de woensdagen voor de meeste leden toch de best haalbare te zijn, dus voorkeur behoud bestaan woensdagochtend.

Vanuit de wetgeving per 1 januari 2024 zal de dorpsbouwmeester benoemd moeten worden als commissielid in de nieuwe commissie Omgevingskwaliteit. De inschatting is echter dat de dorpsbouwmeester, primair aangesteld als adviseur welstand, niet bij alle vergaderingen van de

monumentencommissie aanwezig hoeft te zijn gezien de onderwerpen die in deze commissie behandeld worden, (meestal) niet zijnde planadvisering.

In de raadsvergadering van oktober zullen de (zittende) commissieleden en ook de dorpsbouwmeester voorgedragen worden tot benoeming door de raad voor de nieuwe commissie per ingang van 1 januari as.

Vanuit de commissie als ook vanuit ambtelijke zijde is er de voorkeur om de huidige inrichting van advisering te handhaven met een zes wekelijkse vergadering van de 'grote' commissie en een driewekelijks overleg (op maandagochtend) van de 'kleine' commissie (dorpsbouwmeester, één burgerlid, één erfgoed deskundig lid, één ambtelijk technisch adviseur tevens secretaris).

Vanuit de commissie wordt nog de vraag voorgelegd of er ook een plaatsvervanger bekend en benoemd wordt voor de functie van de dorpsbouwmeester.

9 **Stand van zaken:**

a. Subsidies

1. Nieuwe subsidieaanvraag aangevraagd en beschikt:

* Schoolweg 38 te Nunspeet

NB.: Het aantal subsidieaanvragen is tot op heden minder dan in 2022.

Huidige stand van zaken is € 70.00, - vastgelegd in beschikkingen, € 50.000, - nog beschikbaar.

b. Vergunningen

1. Er is een aanvraag gedaan voor het plaatsen van zonnepanelen voor het pand Uddelerweg 8 te Elspeet (Hotel de Zwaan). Behandeling aanvraag loopt nog.

c. Adviezen

Er zijn geen separate adviezen anders dan elders separaat op de agenda.

d. Nieuwsbrief (versus expo Duurzaamheid en Monumenten)

In de volgende Nieuwsbrief zal onder meer informatie opgenomen worden over de RCE-expositie Duurzaamheid in februari 2024 en de hieraan te koppelen bewonersavond ('Save the date'). Hiervoor een datum gaan inplannen (o.a. agenda wethouder).

e. Actiepunten lijst

Zie onderstaand geactualiseerde schema.

8. Overig/ te informeren:

Geen.

7. **Rondvraag**

- De heer Smink deelt mede dat er in het Verscholen Dorp bij Vierhouten een fragment van een vliegtuig is gevonden, mogelijk van een Lancaster (bommenwerper uit de Tweede Wereldoorlog die vooral door de Royal Air Force werd gebruikt). Voorgesteld wordt de Stichting Militair Erfgoed in deze in te schakelen voor determinatie en advisering, alsmede Ben de Vries als specialist Militair Erfgoed bij de RCE. Ook het Historisch Museum Elspeet heeft in het verleden hierover veel kennis opgedaan.

8. **Sluiting**

De heer Piksen bedankt eenieder voor de inbreng en sluit om 10.30 uur de vergadering.

De volgende vergadering van de Monumentencommissie staat gepland op 8 november 2023.

Overzicht van actiepunten:

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Actiepunten korte termijn:			
Jaarverslag 2022	Gereed. Aanbieden aan wethouder.	T. Piksen	Definitieve opmaak gereed 19 okt. 2023
Open Monumentendag 2023	Afgesloten	Evaluatie Mw. Allersma, dhr. J. Bakker	5 oktober 2023, uitgevoerd
Nieuwsbrief	Opstellen concept	GG, dhr. Van Bleek en Gemeente, mw. Allersma	Verschoven naar najaar 2023 i.v.m. expositie RCE
Verduurzamen van monumenten	Opnemen in Nieuwsbrief	Gemeente, dhr. Smink en mw. Allersma	Najaar 2023 Expositie februari 2024
Expositie RCE 'Duurzaamheid en monumenten' Sprekers	Organisatie/ afstemming Fac. Zaken Uitnodigingen	Gemeente, dhr. Smink en mw. Allersma Mw. Allersma	Expositie RCE komt in febr. '24 in Nunspeet Gereed, 25 okt. '23
Bewonersavond Duurzaamheid en Monumenten	Draaiboek opstellen	Mw. Allersma	Nov. 2023
Actiepunten lange(re) termijn:			
Erfgoed in het omgevingsplan.	RCE komt met voorbeeldregels GG heeft een handreiking geschreven. Wacht op akkoord RCE	Rijkdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en Gelders Genootschap (GG)	2024